

УДК 004:37

Кушнір Н.О., Вінник Т.О.

Херсонський державний університет

**ЗМІНА ПАРАДИГМИ ПІДГОТОВКИ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
ЗА УМОВ РОЗБУДОВИ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.**

DOI: 10.14308/ite000613

Виникнення і широке розповсюдження нових цифрових технологій у всі сфери життя суспільства суттєво змінює структуру ринку праці (з'являються нові професії, кардинально змінюється професійна діяльність існуючих) і вимоги працедавців (уміння самостійно навчатися протягом життя, критично оцінювати інформацію, працювати в команді стають важливішими ніж сформованість певного набору знань і умінь). У той же час, сучасні діти живуть у перенасиченому інформаційному просторі, що актуалізує питання формування в них основ інформаційної культури вже з раннього віку та розвитку якостей, необхідних для успішної самореалізації у інформаційному суспільстві. Це зумовлює зміни у всій системі освіти, зокрема професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів. Ретроспективний аналіз використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті засвідчує виникнення таких технологій для розвитку дітей, про які в різні часи мріяли педагоги і психологи. Аналіз практики професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів засвідчує недостатній рівень усвідомлення можливостей сучасних ІКТ, що переважно застосовуються для підтримки традиційного навчального процесу, а не реалізації нових підходів навчання. В статті проаналізовано вплив розвитку сучасних інформаційно-комунікаційних технологій на освіту у розрізі професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів, сервіси веб 2.0

Світова криза в освіті почалася ще в 70-х роках минулого століття. Її суть: якщо раніше можна було навчити людину один раз на все життя, то зараз це неможливо. На думку учених, 50 відсотків інформації, яку отримує студент технічного вузу до третього курсу, застаріває. Отже, треба підготувати успішну людину такого суспільства, критеріїв якого ми самі не знаємо. Це принципово нове завдання для будь-якої освітньої системи світу. З появою персонального комп'ютера та інших цифрових пристроїв, їх все більшою доступністю для широких верств населення, виникненням розмаїття веб-сервісів, зокрема соціальних мереж, ситуація ще більше загострилася. Типовою є ситуація, коли учень з якогось питання може знати більше, ніж учитель. Руйнується традиційна модель, у котрій дорослий був завжди правий. Очевидно, школа повинна змінюватися, до чого суспільство поки не готове. Люди живуть у перенавантаженому інформацією світі і потребують нових навичок, способу життя і бачення. Інформаційне суспільство пред'являє принципово нові вимоги до всієї системи освіти, зокрема, підготовки учителів.

Американський учений-математик з багаторічним педагогічним досвідом Пол Локхард зазначав: «Ми вчимося, тому що нам цікаво те, що ми вивчаємо, тут і зараз, а не тому, що це нам буде потрібно у майбутньому» [2]. Ці слова вчений писав, щоб підкреслити необхідність перегляду підходів до вивчення математики у школі. Однак, з нашого погляду, вони як найточніше виражають ідею, на якій має бути побудовано навчання дітей молодшого шкільного віку. Важливість якості навчального середовища, яке ми створюємо для дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, підкреслювали такі видатні філософи, психологи

і педагоги, як Л.С. Виготський, Дьюї (Dewey), М. Монтессорі (Montessori), Ж. Піаже (Piaget), С. Френе (Freire).

Разом з тим, необхідно відмітити, що цифрові технології стали невід'ємною частиною нашого життя настільки, що змінили способи сприйняття й опрацювання інформації сучасними дітьми. Так, доступність будь-якої інформації у будь-який час з раннього віку змінює структуру мнемонічних процесів: пам'ять стає «неглибокою» та «короткою» («кліпове мислення»). Наприклад, діти намагаються запам'ятати не зміст певного джерела інформації в мережі, а «шлях», спосіб як до нього дістатись. Також, за останні 10-15 років суттєво зменшилася середня тривалість концентрації уваги учнів. Змінюється і спосіб мислення: у сучасних школярів воно побудовано переважно на візуальних образах, ніж на логіці та текстових асоціаціях і передбачає опрацювання інформації невеликими порціями. Відбувається перехід від лінійної моделі мислення до зовсім іншої – мережевої [8, 10]. Саме ІКТ можуть стати тим засобом, який допоможе вчителю зробити навчання цікавим, сучасним і зрозумілим дітям «покоління Z» (Нейл Хоув та Вільям Штраус) (Марк Пренскі) [15], яке окрім зазначених характеристик, вирізняється ще феноменом багатозадачності або «цифровим аборигенам» [8, 10]. Саме на учителя початкових покладається розв'язання соціально-значущого завдання: підготовки учнів до безпечного життя в інформаційному суспільстві та закладання основ інформаційної культури. Отже, система професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів має забезпечувати формування в нього відповідних компетентностей.

Метою статті є дослідження впливу інформаційно-комунікаційних технологій на зміну системи професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів, здатних підготувати учнів до ефективного життя в інформаційному суспільстві.

Проблеми професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів висвітлено в працях Н. Бібік, Л. Коваль, О. Савченко, С. Скворцової, Г. Тарасенко, Л. Хомич, І. Шапошнікової та ін. Особливості підготовки майбутніх учителів початкових класів у галузі інформаційно-комунікаційних технологій досліджували В. Імбер, А. Коломієць, В. Коткова, Л. Макаренко, Л. Петухова, В. Шакотько, О. Шиман та ін.

Історико-логічний аналіз використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті доводить той факт, що вже на початку минулого століття учені, педагоги-практики, психологи мріяли про існування певних технологічних пристроїв, які б могли сприяти розвитку дітей і підвищенню ефективності навчання. На особливу увагу заслуговують ідеї, що продовжують розвиватися і сьогодні та отримали новий інструментарій (технічний або програмний) [11; 13; 14]. Наведемо у таблиці 1 кілька прикладів підходів, що дістали розвитку з появою нових технологій.

Таблиця 1

Розвиток педагогічних ідей з появою нових технологій

Педагогічна ідея	Автор	Час появи	Авторський засіб реалізації	Сучасний засіб реалізації
«Вільне письмо» – учні записували власні пригоди, думки, які були представлені класу, обговорювались, коригувались і знову друкувались дітьми у журналі класу та потім у шкільній газеті	Селестен Френе (Célestin Freinet)	жовтень 1924 року	друкарський верстат	текстовий процесор (MS Word, документи Google та ін.)
Створення середовища, через освоєння якого дитина формує власні	Сеймур Пейперт (Seymour)	1971 рік	мова програмування для дітей	об'єктно-орієнтоване середовище

Педагогічна ідея	Автор	Час появи	Авторський засіб реалізації	Сучасний засіб реалізації
інтелектуальні інфраструктури (реалізація ідей Жана Піаже)	Papert)		ЛОГО	візуального програмування Scratch
Описав концепцію Dynabook –портативного інтерактивного персонального комп'ютера для навчання дітей	Алан Кей (Alan Curtis Kay)	1968 рік	–	iPad
Створення роз'яснюючого освітнього середовища (Clarifying Education Environments) для навчання 3-річних дітей читанню та письму	О.К. Мур (Omar Khayyam Moore) и Р. Коблер (Richard Kobler)	1960-ті	«друкарська машинка, що розмовляє»	https://www.poissonrouge.com/
Інтенсифікація підготовки дітей до школи	група вчених (д/з № 37, м. Шауляй, Литва)	1986 рік	комп'ютерні програми спрямовані на опанування і закріплення знань з математики та навчання грамоті	https://learningapps.org/ https://www.matific.com/us/en-us

Приклади сучасних он-лайн сервісів, зазначених у таблиці 1, які дозволяють реалізовувати педагогічні ідеї розвитку і навчання дітей, що пропонувалися ученими, наведені на рисунку 1.

Рис.1. Он-лайн сервіси, як засоби для реалізації педагогічних ідей розвитку дітей дошкільного та молодшого шкільного віку

Європейські країни, усвідомлюючи тенденції розвитку суспільства у цілому, одним із пріоритетних напрямів розвитку держав визначили освіту, дослідження, інновації, творчий потенціал з подальшим створенням, підтримкою та розвитком цифрової економіки, набуттям відповідних цифрових знань, умінь і навичок, отримання цифрової грамотності (ІКТ грамотності) громадянами європейських країн [9: 4]. Ще у 2000 році Європейська спільнота поставила за мету адаптувати європейську освіту до потреб суспільства. Одним із досягнень стало формулювання набору основних умінь, якими повинна володіти людина у результаті навчання протягом життя. Однією із компетентностей є «Цифрова компетентність», яка має на увазі упевнене й критичне використання електронних засобів масової інформації для роботи, дозвілля й спілкування. Ця компетентність основана на логічному мисленні, високому рівні володіння управлінням інформації та високорозвинутою майстерністю спілкування.

У зв'язку з важливістю й актуальністю означених напрямів, дослідженнями та розробкою проєктів у цій галузі займаються світові комерційні та некомерційні організації, такі, як Світовий банк, ЮНЕСКО, Intel, Microsoft та багато інших.

Дослідження, що проводиться у школах більш ніж 33 країн світу з метою оцінювання та розвитку навичок викладання і навчання, необхідних у XXI столітті в рамках програми Microsoft «Партнерство в навчанні» [6] сприяє обговоренню у суспільстві принципів інноваційного навчання, підвищенню кваліфікації учителів, інвестиціям в ІКТ та є ефективним засобом формування культури змін і щорічне спостереження за динамікою розвитку у методах навчання, яке проводиться найбільш зацікавленими особами у школі. Дане дослідження пропонує методикку визначення рівня професійних та ІКТ навичок учителя, усвідомлення стратегії викладання у відношенні ІКТ. Означена методика використовує опитування розроблені для міжнародного дослідницького проєкту «Інноваційне викладання і навчання» у рамках якого досліджуються інноваційні методики викладання, умови, що дозволяють вчителям працювати по-новому, а також навички учнів, необхідні їм у XXI столітті [3].

Поступово прийшло усвідомлення необхідності дослідження аспектів використання ІКТ не тільки у вищих, професійно-технічних та загальноосвітніх навчальних закладах, а й у дошкільній освіті. Так, у 2010 році на замовлення Інституту ЮНЕСКО з інформаційних технологій було проведено масштабне дослідження (17 дошкільних освітніх закладів з 9 країн) метою якого було покращення розуміння феномену інформаційних і комунікаційних технологій та їх потенціалу для інституціональної дошкільної освіти, усвідомлення можливостей і ризиків цього феномену та визначення тенденцій подальшого розвитку. Сформульовані попередні принципи та рекомендації покликані допомогти учителям, батькам та керівникам, які приймають рішення у галузі шкільної політики, спроектувати подальший розвиток у цій галузі.

Важливо було визначити як саме ІКТ можуть покращити умови навчання у межах дошкільних закладів освіти (ДЗО) і як вони можуть бути інтегровані у галузь повсякденних практик ДЗО. Крім того, вчені відзначають виникнення такого феномену як цифрове розшарування (цифрова нерівність), тобто неоднакова доступність цифрових технологій для всіх дітей на всіх континентах, ні у дошкільних закладах, ні за їх межами – вдома [13: 9].

Діти, як і дорослі, живуть у перенасиченому інформацією світі, тому основним завданням для успішного подальшого життя у сучасному світі є навчити дітей як знайти необхідну інформацію у визначений час та у зручній для подальшого використання формі. ІКТ часто використовуються саме для кількісної інтенсифікації та автоматизації певних процесів, зокрема, навчального, але, виникає протиріччя між фізіологічними можливостями дитини (людини) та об'ємом знань, який необхідно засвоїти [9]. Тому, більш доцільним використанням ІКТ є раціоналізація процесуальних і змістовних аспектів мисленевої діяльності за рахунок переходу до ефективніших прийомів пошуку та перероблення інформації [1: 7-8].

Проблема використання інформаційно-комунікаційних технологій у школі є набагато цікавішою ще і тому, що як засвідчує практика, сьогодні ми вчимо навичок роботи з певними конкретними програмними засобами. Однак, у сучасному світі технології настільки швидко змінюються, що незрозуміло, чи потрібні будуть ці конкретні знання і навички учням у реальному житті поза школою. На думку вчених, саме цей факт наочно демонструє необхідність переходу від знаннєвого до компетентнісного підходу [1: 4]. Наприклад, якщо навчати способів представлення певної інформації для різних верств населення, то акцент зміщується на способи подання матеріалу, а програмні продукти виступають у якості інструментарію. Учень повинен добре уявляти собі кінцеву мету, розуміти, як за допомогою комп'ютера можна розв'язати різні завдання, які виникають, та вміти реально використовувати різноманітні технічні засоби та можливості. Кожна окрема навичка роботи на комп'ютері, інтегрована у процес розв'язання практичних завдань, набуває для людини зовсім іншого особистісного смислу. Тільки такий підхід може забезпечити формування дійсної комп'ютерної грамотності, оскільки тільки тоді може виникнути розуміння того, як сучасні технічні засоби можуть стати інструментом здобуття нових знань. Інформаційна компетентність, насамперед, передбачає формування універсальних навичок мислення і розв'язання завдань. На думку вчених, до них відносяться уміння спостерігати та робити логічні висновки, використовувати різні знакові системи та абстрактні моделі, аналізувати ситуацію з різних поглядів, розуміти загальний контекст та скритий смисл висловлень, не уклінно самотійно працювати над підвищенням власної компетентності у цій сфері.

Основу інформаційної та комунікаційної компетентності складає комплекс умінь, який отримав назву «велика сімка». Це модель інформаційної компетентності (або метакогнітивна структура, або стратегія розв'язання інформаційних завдань), яка може успішно застосовуватися у всіх ситуаціях, де діяльність людини передбачає активне використання інформаційних задач. Вона показує як універсальні навички пошуку інформації за допомогою сучасних технічних засобів можуть бути інтегровані в систематичний процес, орієнтований на вирішення широкого кола практичних задач [7: 6-7].

Н.В. Морзе у своїй доповіді щодо міжнародних стандартів у галузі ІКТ зазначала необхідність введення технологічного стандарту для учителя школи, який включає три рівні:

I. Користувач – знання і навички користувача на рівні стандарту ECDL (European Computer Driving License, а саме використання апаратури комп'ютера, комп'ютерних програм, у тому числі і системи управління базами даних, пошук даних в Інтернеті, спілкування електронною поштою), поняття про інформаційну модель, створення і використання у навчальному процесі матеріалів та дидактичних засобів за допомогою ІКТ; використання інтернету для вивчення передового педагогічного досвіду.

II. Активний користувач – включає знання і навички попереднього рівня, а також: використання існуючих підручників з ІКТ; представлення на наукових семінарах результатів навчальної діяльності, що базується на використанні ІКТ; вибір міжпредметних навчальних проектів з використанням ІКТ; використання ІКТ на різних етапах уроку; введення активних методів навчання; проведення простого статистичного аналізу даних за допомогою ІКТ; впровадження нових методів оцінювання з використанням ІКТ; використання освітніх сайтів, технологій Веб-2.0 для організації та проведення навчального процесу; участь у дистанційних курсах підвищення кваліфікації в Україні.

III. Експерт – активний користувач, який уміє аналізувати потреби в освітніх комп'ютерних програмах для використання у процесі навчання різних предметів; аналізує й описує психолого-педагогічні основи використання ІКТ; бере участь або ініціює розробку і проведення міжнародних предметних навчальних проектів з використанням ІКТ; відбирає та проводить телекомунікаційні проекти; бере участь у міжнародних дистанційних курсах підвищення кваліфікації; використовує Інтернет для пошуку професійних курсів в освітній галузі; консулює учителів з питань використання ІКТ у навчальному процесі; проводить семінари для учителів з проблем інтегрування ІКТ у навчальний процес; розробляє і проводить тренінгові курси з базових комп'ютерних навичок та інформаційно-педагогічних

навичок для своїх колег; обговорює з колегами інших шкіл і країн методичні і організаційні питання використання ІКТ.

Важливість сформованості високого рівня володіння ІКТ учителем початкових класів також неодноразово підкреслювала у своїх наукових працях і досліджувала Л.Є. Петухова. На її думку, учитель початкової освіти повинен володіти загальними (необхідними для будь-яких користувачів ПК), спеціальними (необхідними для вчителів будь-якої спеціальності) та специфічними (необхідними саме для вчителів початкових класів з різними спеціалізаціями) знаннями, вміннями та навичками у галузі ІКТ. Учена вважає, що:

Загальні знання включають основні поняття у галузі інформатики, ефективні методи пошуку та опрацювання професійної інформації; загальні вміння встановлювати програмне забезпечення (ППЗ), використовувати ІКТ для виконання завдань пошуку, опрацювання, збереження, передавання інформації; навички електронного листування, пошуку інформації у комп'ютерній мережі, роботи і офісних додатках. (Це фактично відповідає рівню користувача за класифікацією Н.В. Морзе).

Спеціальні знання стосуються класифікації та вимог до педагогічного програмного забезпечення та підходів до використання ІКТ у навчально-виховному процесі; вміння використовувати ІКТ для управління навчально-виховним процесом, створення дидактичного забезпечення, самоосвіти учителя; навички створення дидактичних матеріалів за допомогою офісних додатків, використання ІКТ для самоосвіти

Специфічні знання включають знання особливостей використання ІКТ у початковій школі (санітарно-гігієнічні норми, вимоги до відбору ППЗ та організації навчання, вплив ІКТ на дітей молодшого шкільного віку); вміння будувати навчально-виховний процес у початковій школі на базі ІКТ, використовувати ІКТ для розвитку дитини (формування навичок рахування, письма, читання, основ інформаційної культури, музичних здібностей), для дітей з особливими потребами; специфічні навички відбору ППЗ для початкової школи, спрямованих на розв'язання певних педагогічних завдань, педагогічно-доцільного використання ІКТ для проведення уроків.

У дослідженні вчена визначає рівні сформованості інформатичних компетентностей для студентів (спеціалістів) гуманітарних спеціальностей, одним із яких є стандартизований рівень, що забезпечує володіння студентом знаннями та вміннями використовувати інформаційно-комунікаційні технології, що відповідають міжнародним стандартам, незалежним системам сертифікації – стандарт ECDL, система сертифікації Microsoft.

Дослідження вчених засвідчує, що формування інтегрованих «інформаційних умінь» можливе лише у разі виконання двох умов [1: 5-6]:

- навички повинні бути безпосередньо пов'язані з конкретною предметною галуззю та навчальними завданнями;

- навички повинні бути внутрішньо інтегровані між собою у межах загальної моделі опрацювання інформації.

Таким чином, перехід від традиційної методики формування окремих навичок у галузі інформаційних технологій до навчання комплексних інформаційних умінь проходить успішно лише при тісній взаємодії учителів та спеціалістів у галузі ІКТ.

На нашу думку, основу системи підготовки майбутніх учителів початкових класів має бути спрямована на формування саме тих компетенцій, які є необхідними для успішного життя і для них самих, і для їх учнів. Одним і ключових завдань ми вважаємо формування означених раніше компетенцій Б7, фактично засвоєння процесу, за допомогою якого люди (свідомо або несвідомо) розв'язують свої завдання, пов'язані з переробкою інформації. Педагогічна практика та спеціальні дослідження показують, що процес успішного розв'язання інформаційних завдань включає сім основних етапів, кожен з яких містить два кроки. Причому, порядок кроків необов'язково має бути лінійним, а деякі кроки можуть бути звернуті у часі. Отже, етапами розв'язання інформаційних завдань є [1: 8]:

1. Визначення: визначити інформаційну проблему; ідентифікувати необхідну інформацію.

2. Управління: виявити усі можливі джерела; вибрати найкращі з них.
3. Доступ: знайти відповідне джерело (теоретично або практично); знайти необхідну інформацію усередині джерела.
4. Інтеграція: організувати матеріал, отриманий із різних джерел; представити інформацію певними чином.
5. Оцінка: оцінити якість продукту; оцінити ефективність роботи.
6. Створення: розв'язати конкретну проблему базуючись на отриманій інформації; зробити висновки щодо націленості існуючої інформації на розв'язання конкретної проблеми.
7. Передавання: виїняти необхідну інформацію; передати інформацію.

Необхідно зазначити, що важливість ІКТ у сфері освіти базується на багатому змісті та забезпеченні діяльності дітей, в результаті чого відбувається когнітивний розвиток. У широкому контексті, дитячі сади Марії Монтесорі демонструють підхід до навчання, що ґрунтується на побудові багатого середовища для дітей раннього віку, на який вплинули інші розробки, у тому числі і ІКТ. Те саме твердження є вірним і для вальдорфської педагогіки, яка звично розглядається як «технофобія», але у дійсності ці підходи можуть взаємно збагатити ІКТ-зорієнтовану освіту [13].

Аналіз літератури із застосування ІКТ у роботі з дітьми молодшого шкільного віку свідчить, що найчастіше керівним принципом виступає концепція розвитку доцільності, яка забезпечує корисну загальну систему для фахівців-практиків для розвитку їх навичок у розпізнаванні й застосуванні найбільш підходящих продуктів ІКТ, їх форм і процедур. Існують різні підходи, моделі й заходи застосування ІКТ у початковій освіті, про що необхідно інформувати майбутніх учителів початкових класів.

Використання у навчальному процесі ІКТ, а особливо сервісів веб 2.0 сприяє розвитку соціальних навичок необхідних сучасним дітям, формує сприйняття інтернет-ресурсів як засобу для навчання, робить навчальні вправи доступними у будь-який час та інтерактивними, підвищити інтерес учнів до навчання. Приклади веб-сервісів, котрі доцільно використовувати у навчально-виховному процесі початкової школи і з якими, на наш погляд, необхідно знайомити майбутніх учителів молодших класів, наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

Веб-сервіси для використання у навчально-виховній роботі у початкових класах

Ресурс	Веб-адреса
Віртуальні музеї	
Музей Лувру	http://www.louvre.fr/en/visites-en-ligne
Музей Ватикану. Віртуальний тур по Сикстинській Капелі	http://www.vatican.va/various/cappelle/sistina_vr/index.html
Британська Національна Галерея	http://www.nationalgallery.org.uk/virtualtour#/room-36
Театр-музей Далі	http://www.salvador-dali.org/museus/teatre-museu-dali/en_visita-virtual
Ермітаж	http://www.streetvi.ru/point/59.94157035578701/30.316610089862138/16.60207097953019/5.666646141627538/0
Національний музей природної історії у Вашингтоні	http://naturalhistory.si.edu/VT3
Скансен в Чернівцях	http://bukovina-museum.com/3d_tour/index.html
GoogleArt Project (об'єднує 184 музеї світу)	https://www.google.com/culturalinstitute/beta/?hl=ru#
Інтерактивні он-лайн вправи	
Learningapps – навчальні ігри з	http://learningapps.org/index.php?overview&s

різних предметів	=&category=0&tool=
Matific – ігрові завдання з математики для дошкільнят і молодших школярів	https://www.matific.com/us/en-us
Tagxedo – побудова хмаринки зі слів	http://www.tagxedo.com/app.html
Українські бібліотеки	
Українські народні казки, аудіо казки, билини, легенди, розповіді та ін.	http://proridne.org/
Державна бібліотека України для юнацтва	http://www.4uth.gov.ua/
Національна бібліотека України для дітей	http://www.chl.kiev.ua/
Video4child – Навчальні відео програми	http://www.chl.kiev.ua/

Для розвитку світогляду молодшого школяра доцільним є використання у навчально-виховному процесі віртуальних музеїв (рисунок 2).

Рис. 2. Приклади віртуальних турів в музеях світу

ІКТ можуть і повинні бути інтегровані як у якості середовища, так і педагогіки в більш широкому контексті розвитку дитини. Завдання вищого навчального закладу допомогти майбутнім учителям пройти етапи інтеграції ІКТ, визначені ученими (рисунок 3), ще у процесі навчання [12: 30]. Використання веб-сервісів на уроках у початковій школі має відбуватися з дотриманням санітарно-гігієнічних норм та правил роботи за комп'ютером, вивчення є частиною професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Сучасні діти живуть у перенасиченому інформаційному просторі, що зумовлює завдання формування у дітей навичок безпечного життя у новітньому суспільстві, основ інформаційної культури та медійної грамотності починаючи вже з молодшого шкільного віку. Розв'язати це соціально значуще завдання здатний лише той учитель, який усвідомлює тенденції та наслідки впливу технологій на розвиток суспільства, небезпеки і можливості інформаційно-комунікаційних технологій для розвитку дитини й її подальшого успішного життя та самореалізації. Зазначені фактори впливають на всю систему професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи.

Рис. 3 Етапи інтеграції ІКТ у школі

Сучасні сервіси дозволяють не просто полегшити вчителю підготовку до проведення уроків, ведення документації, професійного саморозвику, а є засобом, що дозволяє реалізувати у навчанні найкращі педагогічні ідеї через створення відповідного середовища для розвитку і ефективного навчання дитини.

Керівним принципом для майбутнього учителя молодших класів повинно стати усвідомлення того, що результатом навчання основ інформатики має бути не стільки розуміння того як функціонує комп'ютер, скільки здатність використовувати його у якості інструменту розв'язання різноманітних задач, комунікації, організації діяльності, зокрема – дослідницької, що спричиняє суттєву зміну загальної методики навчання і зміщення акцентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бурмакина В.Ф., Зелман М., Фалина И.Н. Большая Семерка (Б7) Информационно-коммуникационно-технологическая компетентность. Методическое руководство для подготовки к тестированию учителей. – Москва, 2007. – Международный банк реконструкции и развития, Национальный фонд подготовки кадров, Центр развития образования АНХ при правительстве РФ. – 56 с.
2. Локхард Пол. Плач математика. – [Електронне видання] – Режим доступу: <http://nbspace.ru/math/#flk-lament-fn-16-txt>.
3. Міжнародний дослідницький проект «Інноваційне викладання і навчання». – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://education.microsoft.com/GetTrained/ITL-Research>
4. Морзе Н.В. Международные стандарты в области ИТ. Круглый стол «Современные международные стандарты в области информационных технологий для учителей» Голицыно, 2008. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.slideshare.net/kyara/it-presentation-828914>
5. Петухова Л.С. Теоретико-методичні засади формування інформатичних компетентностей майбутніх учителів початкових класів. - дис... д-ра пед. наук: 13.00.04. / Л.С. Петухова; Південноукр. держ. пед. ун-т ім. К.Д.Ушинського. — О., 2009. — 486 с.— укр.
6. Програма Microsoft «Партнерство в навчанні» . – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pilsr.com/>
7. Розина И.Н. Ученики и учителя: аборигены и иммигранты цифрового мира. – [Електронне видання] – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/inrozina/ss-5866823>

8. Солдатова Г., Зотова Е., Лебешева М., Шляпников В. Цифровая грамотность и безопасность в Интернете. Методическое пособие для специалистов основного общего образования. — М.: Google, 2013. — 311 с.
9. Співаковський О.В. Теорія і практика використання інформаційних технологій у процесі підготовки студентів математичних спеціальностей: монографія / О.В. Співаковський. — Херсон: Айлант, 2003. — 225 с.
10. Табачник Д.В. Роль ІКТ у створенні єдиного європейського освітнього простору. — Науково-методичний журнал. Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. — 2011, № 4-5 (34-35). — С. 4-9.
11. Цубер Е.Н. Использование мультимедийных технологий в обучении и воспитании детей дошкольного возраста. Развитие системы дошкольного образования: инвестиции в будущее: Матер. Междунар. форума, Минск, 15-16 окт. 2015 г. / Белорус. гос. пед. ун-т им. М. Танка; редкол. Т.В. Поздеева [и др.]; — БПУ, 2015— С. 37-374. <http://elib.bspu.by/handle/doc/7178>
12. Anderson, J. ICT Transforming Education: A Regional Guide. Bangkok, UNESCO. <http://www.unescobkk.org/education/ict> (2010)
13. Jenny J. Lee, UCLA, (1997). Founding of Freinet's Public Educator's Co-operative <http://schugurensky.faculty.asu.edu/moments/1928freinet.html>
14. Kalaš, I. Recognizing the potential of ICT in early childhood education. Analytical survey. / Ivan Kalaš // UNESCO Institute for Information Technologies in Education. — Moscow: UNESCO IITE, 2010. — 148 p.
15. Prensky, M. (2001). "Digital Natives, Digital Immigrants". /Mark Prensky // In On the Horizon, October 2001, 9 (5). Lincoln: NCB University Press.
16. The Global Information Technology Report 2010 - 2011 <http://reports.weforum.org/global-information-technology-2011/#=>

Стаття надійшла до редакції 12.12.16

Nataliya Kushnir, Tetiana Vinnyk

Kherson State University, Kherson, Ukraine

THE CHENGE OF PARADIGM OF PRIMARY CLASSES TEACHERS TREINING IN CONDITIONS OF INFORMATION SOCIETY DEVELOPMENT

The emergence and wide dissemination of new digital technologies in all spheres of life significantly changes the structure of the labor market (there are new profession change dramatically professional activities) and the requirements of employers (the ability to learn independently throughout the life, to evaluate critically information, team work becomes more important, Maturity than a specific set of knowledge and skills). At the same time, today's children live in crowded information space, which highlights the issue of formation of information culture of their bases from an early age and quality of development needed for successful self-realization in the information society. This leads to changes in the entire education system, in particular the training of future elementary school teachers. A retrospective analysis of the use of information and communication technologies in education confirms the occurrence of such technologies for the development of children. Analysis of practice of training of future elementary school teachers shows the insufficient level of awareness of modern ICT capabilities, which are mainly used to support the traditional educational process, not the implementation of new learning approaches. The article analyzes the impact of the development of modern information and communication technologies for education in the context of professional training of future elementary school teachers.

Keywords: information and communication technologies, training of future elementary school teachers, Web 2.0 services;

Кушнір Н.А., Винник Т.А.

Херсонський державний університет, Херсон, Україна

ИЗМЕНЕНИЕ ПАРАДИГМИ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЕЙ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА

Возникновение и широкое распространение новых цифровых технологий во все сферы жизни общества существенно меняет структуру рынка труда (появляются новые профессии, кардинально меняется профессиональная деятельность существующих) и требования работодателей (умения самостоятельно учиться в течение всей жизни, критически оценивать информацию, работать в команде становятся важнее, чем сформированность определенного набора знаний и умений). В то же время, современные дети живут в перенасыщенном информационном пространстве, что актуализирует вопрос формирования у них основ информационной культуры уже с раннего возраста и развития качеств, необходимых для успешной самореализации в информационном обществе. Это приводит к изменениям во всей системе образования, в частности профессиональной подготовке будущих учителей начальных классов. Ретроспективный анализ использования информационно-коммуникационных технологий в образовании подтверждает возникновение таких технологий для развития детей, о которых в разное время мечтали педагоги и психологи. Анализ практики профессиональной подготовки будущих учителей начальных классов свидетельствует о недостаточном уровне осознания возможностей современных ИКТ, которые, в основном, применяются для поддержки традиционного учебного процесса, а не реализации новых подходов обучения. В статье проанализировано влияние развития современных информационно-коммуникационных технологий на образование в разрезе профессиональной подготовки будущих учителей начальных классов.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, профессиональная подготовка будущих учителей начальных классов, сервисы веб 2.0;